

**EUSKO
IKASKUNTZAREN
KONSTITUZIO
EUROPARRA**

I. ZATIA: KONSTITUZIOA

I. FEDERAZIO EUROPARRAREN PRINTZPIOAK	6
1. Balio fundazionalak	6
2. Oinarrizko eskubideak	6
3. Hiritartasun Europarra.....	12
II. FEDERAZIO EUROPARRAREN EGITEKOAK	13
1. Federazio Europarraren helburu estrategikoak	13
2. Federazio Europarraren eskuduntzak	13
3. Federazio Europarraren jardura eremuak	15
4. Federazio Europarraren tresnak	16
III. FEDERAZIO EUROPARREKO ERAKUNDEAK.....	17
1. Xedapen orokorrak	17
2. Federazio Europarreko presidentzia	17
3. Botere legegilea	18
4. Botere exekutiboa.....	20
5. Botere judiziala.....	22
6. Kontuen auzitegia.....	24
7. Ekonomia eta gizarte lantaldea.....	24
8. Europako Arartekoa	25
9. Batasuneko finantza organoak	25
IV. ERABAKIAK HARTZEKO PROZEDURA.....	26
1. Finantza tresnak	26
2. Tresna legegileak	27
3. Koordinatzeko tresnak	28
V. AZKEN XEDAPENAK.....	28
1. Berrikuspena	28
2. Eremua, nortasuna eta ofizialtasuna	28
3. Geometria aldakorra	29
ERANTSITAKO ITUNAK EDO BIGARREN ZATIA	30
PROTOKOLO GEHIGARRIAK	30

FEDERAZIO EUROPARRAREN KONSTITUZIOA

Europar Batasuneko hiritar eta herriek, eta hauek osatzen dituzten Estatu subiranoek,

ERABAKI dugu Europako Erkidegoaren sorrerarekin hasitako eta Europar Batasunaren sorrerarekin indartutako batasun europarra lortzeko prozesuan garai berri bati hasiera ematea,

BERRETSI dugu bat egitea askatasun, demokrazia, justizia eta Batasuneko Funtsezko Eskubideen Gutunean jasota dauden giza eskubide eta oinarrizko askatasunen errespetuarekin, eta Zuzenbidezko Estatuarekin,

ERABAKI dugu Europan eta Munduan gizartearen eta ekonomiaren aurrerapena bultzatzea, garapen jasangarriaren printzipioa errespetatuz, kohesio sozial eta erregionala indartuz, ingurumena babestuz, eta egoerarik txarrean aurkitzen diren herriekiko elkartasuna sustatuz,

ADOSTU dugu Europako herrien arteko batasun gero eta estuago bat izateko prozesuari jarraipena ematea, kultura aniztasuna eta identitate nazional zein erregionalak errespetatuz,

DELIBERATU dugu, geure subiranotasunaz baliatuz, Federazio Europar bat sortzea, eta Konstituzio hau onestea

I. ZATIA KONSTITUZIOA

I. TITULUA FEDERAZIO EUROPARRAREN PRINTZIOAK

1. KAPITULUA Balio fundazionalak

1. artikulua

1. Konstituzio honen bidez, Europar Batasuneko hiritar eta herrien subiranotasunaren gordailuzain diren Estatuak FEDERAZIO EUROPARRA osatzen dute.
2. Federazio Europarra askatasun printzipioan, demokrazian, giza eskubide eta oinarrizko askatasunekiko errespetuan eta Zuzenbide Estatuan (legezkotasun printzipioa edo *rule of law*) oinarritzen da.
3. Federazio Europarrak balio hauek mundu guztian zehar errespetatu daitezela sustatuko du, gobernantza parte-hartzaile, deszentralizatu eta kooperatibo batean.
4. Federazio Europarrak bere Estatu kideen identitate erregional zein nazionalak, eta Europako herrietako kultura nahiz hizkuntza aniztasuna aintzatetsi eta sustatuko ditu.

2. artikulua

Federazio Europarrak honako [egitekoak](#) izango ditu:

- Garapen jasangarriari helduz, aurrerapen ekonomiko eta sozial harmoniatu eta orekatua sustatzea, bizitza kalitatea hobetu eta kohesioa indartzeko xedearekin;
- Europan eta Munduan askatasun, justizia eta segurtasuneko espazio bat finkatzea;
- Ezagutzaren gizartean hezkuntza maila on bat izatea eta hezkuntza iraunkorra bermatzea, hiritarrak aktiboki parte hartzera bultzatuz;
- Europan eta Munduan ingurumena babestea;
- Gutxien garatutako herrialdeekiko elkartasuna bultzatzea;
- Nazioarteko bakea eta lankidetzaren sustatzea.

3. artikulua

Federazio Europarrak, esleitu zaizkion egitekoak gauzatzeko, honako instituzioak izango ditu:

- Kontseilu Europarra
- Europako Parlamentua
- Ministroen Kontseilua edo Estatu kideen Ganbera,
- Botere Lokal eta Erregionalen Ganbera,
- Europako Batzordea
- Justizia Auzitegia
- Kontuen Auzitegia

2. KAPITULUA Oinarrizko eskubideak

(Kapitulu honetan, Europar Batasuneko Funtsezko Eskubideen Gutuna sartuko litzateke, baina aldaketa batzuekin: Batasunaren ordean, Federazio Europarra esan behar du. Zuzenbide komunitarioari egindako erreferentziak beren horretan utzi daitezke)

1. Saila Pertsonaren duintasuna

(Gutuneko 1-5 artikulua)

4. artikulua

Giza duintasuna bortxaezina da. Errespetatu eta babestu egingo da.

5. artikulua

1. Pertsona orok du [bizitzeko eskubidea](#).
2. Inor ere ez da heriotza zigorrera kondenatuko, eta ezta exekutatu ere.

6. artikulua

1. Pertsona orok du bere [osotasun fisiko eta psikikorako](#) eskubidea.
2. Medikuntza eta biologiaren esparruan, bereziki errespetatu dira:
 - doakion pertsonak askatasunez eta informaturik egon ondoren baimena ematea, legean ezarritako modalitateen arabera,
 - praktika eugenetikoen debekua, eta bereziki pertsona jakin batzuk hautatzea helburu dutenena,
 - giza gorputza edo gorputz zatiak irabazizko xede bihurtzearen debekua,
 - gizakiak ugaltzeko klonazioaren debekua.

7. artikulua

Ezin daiteke inor [torturatu](#), ez eta inori zigor edo tratu anker edo lotsarazlerik eman ere.

8. artikulua

1. Inor ere ez da izango besteren esklabo edo uztarpeko.
2. Inor ere ez da [nahitaezko](#) edo derrigorrezko lana egitera behartuko.
3. Gizakien salerosketa debekatuta dago.

2. *Saila* *Askatasunak*

(Gutuneko 7-19 artikulua)

9. artikulua

Pertsona orok du [aske izateko](#) eta [segurtasunerako](#) eskubidea.

10. artikulua

Pertsona orok du bere [bizitza pribatua](#) eta [familia bizitza](#), bere bizilekua eta bere komunikazioak errespetatuak izateko eskubidea.

11. artikulua

1. Pertsona orok du bere [datu pertsonalen babeserako](#) eskubidea.
2. Datu horiek leialtasunez, helburu jakin batzuetarako, eta doakion pertsonaren baimenarekin edo legez aurreikusitako beste oinarriren baten indarrez tratatu dira. Pertsona orok du berari buruz bilduta dauden datuak eskuratzeko eta hauek zuzentzeko eskubidea.
3. Arau horiekiko errespetua agintaritzaren independente baten kontrolpean egongo da.

12. artikulua

Ezkontzeko eskubidea eta [familia](#) sortzeko eskubidea ziurtatzen dira, horien gauzatzea arautzen duen araudi europarraren arabera.

13. artikulua

1. Pertsona orok [pentsamendu](#), [kontzientzia](#) eta [erlijio askatasunerako](#) eskubidea du. Eskubide honen barne dago erlijioa edo uste osoa aldatzeko askatasuna, eta baita norbere erlijio edo uste osoa bakarka edo taldean, jendurrean nahiz pribatuan, kultuz, irakaskuntzaz, jardueraz eta erritoak gordez adierazteko askatasuna ere.
2. Kontzientzia eragozpenerako eskubidea aintzatesten da, bere gauzatzea arautzen duen araudi europarraren arabera.

14. artikulua

1. Pertsona orok du [adierazpen askatasunerako](#) eskubidea. Eskubide honen barne dira iritzi askatasuna eta informazioak edo ideiak edozein bitarteko erabiliz agintari publikoen esku-hartzerik gabe eta mugarik gabe jaso edo zabaltzeko askatasuna.
2. Komunikabideen askatasuna eta aniztasuna errespetatzen dira.

15. artikulua

1. Pertsona orok du bakean biltzeko eta [elkartzeko eskubidea](#) maila guztietan, bereziki politika, sindikatu eta hiri esparruan, eta horrek pertsona orori beste batzuekin batera bere interesak defendatzeko sindikatuak sortzeko eta bertan afiliatzeko eskubidea ematen dio.
2. Federazio Europarraren mailan dauden alderdi politikoek hiritar europarren borondate politikoa adierazten laguntzen dute.

16. artikulua

[Arterako](#) eta ikerketa zientifikorako askatasuna dago. Katedra askatasuna errespetatzen da.

17. artikulua

1. Pertsona orok du [hezkontzarako](#) eta lanbide heziketa eta etengabeko prestakuntzarako eskubidea.
2. Eskubide honen barne da derrigorrezko irakaskuntza dohainik jasotzeko ahalmena.
3. Ikastegiak printzipio demokratikoak errespetatuz sortzeko askatasuna, eta gurasoek beren seme-alaben heziketa eta irakaskuntza beren uste oso erlijioso, filosofiko eta pedagogikoen arabera ziurtatzeko duten eskubidea errespetatzen dira, haietaz baliatzeko modua arautzen duten lege nazionalen arabera.

18. artikulua

1. Pertsona orok du [lana egiteko](#) eta askatasunez aukeratu edo onarturiko lanbidean jarduteko eskubidea.
2. Hiritar europar orok du Federazio Europarreko edozein lurraldetan enplegu bat bilatzeko, lan egiteko, finkatzeko edo zerbitzuak eskaintzeko askatasuna.
3. Federazio Europarreko lurraldean lan egiteko baimena duten hirugarren herrialdeetako pertsonak, Federazioko hiritarrek dauzkaten lan baldintza berberak izateko eskubidea dute.

19. artikulua

[Enpresa askatasuna](#) aintzatesten da, Zuzenbide komunitarioa eta Estatu kideetako legeria eta jarduerak kontuan izanik.

20. artikulua

1. Pertsona orok du legez eskuratutako ondasunen [jabetzaz](#) gozatzeko, eta ondasun horiek erabiltzeko, baliatzeko eta oinordetzan uzteko eskubidea. Ezin zaio inori bere jabetza kendu, onura publikoko arrazoiak daudenean salbu. Horrelakoetan, jabetza legean aurreikusten diren kasu eta baldintzetan kenduko da, eta betiere arrazoizko epe batean galdutako jabetzarengatik trukean bidezko kalte-ordaina emanaz. Ondasunen erabilera legez arautu ahal izango da, interes orokorrerako premiazkotzat jotzen denean.
2. Jabetza intelektuala babesten da.

21. artikulua

(Gutuneko 18. artikulua, aldatuta, Konstituzioak asiloari buruz jasotzen dituen xedapenak aipatzearren)

[Asilo eskubidea](#) ziurtatzen da, 1951ko uztailaren 28ko Genevako Konbentzioaren arauak eta Errefuxiatuen Estatutuari buruzko 1967ko urtarrilaren 31ko Protokoloa errespetatuz, eta Konstituzio honekin bat.

22. artikulua

1. Debehatuta daude [kanporatze kolektiboak](#).

2. Ezin izango da inor itzuli edo [estraditatu](#) heriotza zigorra, torturak edo zigor zein tratu anker eta lotsarazleak jasotzeko arrisku larria duen Estatu batera.

3. *Saila* *Berdintasuna*

(Gutuneko 20-26 artikulua)

23. artikulua

Pertsona guztiak [berdinak dira legearen aurrean](#).

24. artikulua

1. Debekatuta dago [diskriminazio](#) oro, eta bereziki ondoko arrazoi hauengatik egiten dena: sexua, arraza, kolorea, jatorri etniko edo sozialak, ezaugarri genetikoak, hizkuntza, erlijioa edo sinesmenak, politikako edo bestelako iritziak, gutxiengo nazional batekoa izatea, ondarea, jaiotza, ezgaitasuna, adina edo sexu orientazioa.
2. Nazionalitateagatiko diskriminazio oro debekatuta dago Konstituzio honen aplikazio eremuan.

25. artikulua

Federazio Europarrak kultura, erlijio eta hizkuntza [aniztasuna](#) aintzatesten eta errespetatzen ditu.

26. artikulua

[Gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna](#) eremu guztietan ziurtatuko da, enplegu, lan eta ordainsarien alorrean barne.

Berdintasun printzipioak ez du eragozten gutxiengoan dagoen sexuaren alde abantaila zehatzak eskaintzen dituzten neurriak mantendu edo hartzea.

27. artikulua

1. [Adingabeek](#) beren ongizaterako beharrezkoak diren babes eta zainketarako eskubidea dute. Beren iritzia askatasunez adierazi ahal izango dute. Iritzi hori kontuan hartuko da haiei dagozkien gaietan, betiere adingabeen adina eta heldutasuna kontuan izanik.
2. Agintari publikoek edo erakunde pribatuak burutzen dituzten adingabeei loturiko jarduera guztietan, adingabeen interesak izango du lehentasun osoa.
3. Adingabe orok du bere aitarekin eta amarekin harreman pertsonalak eta zuzenekoak adizka izateko eskubidea, bere interesen aurkakoak direnean salbu.

28. artikulua

[Adindunek](#) bizitza duin eta independentea izateko eta gizarte eta kultura bizitzan parte hartzeko duten eskubidea aintzatesten eta errespetatzen du Federazio Europarrak.

29. artikulua

[Pertsona ezgaituek](#) beren autonomia, gizartratzea, lan munduratzea eta komunitateko bizitzan parte hartzea ziurtatzen dituzten neurriez gozatzeko duten eskubidea aintzatesten eta errespetatzen du Federazio Europarrak.

4. *Saila* *Elkartasuna*

(Gutuneko 29-38 artikulua)

30. artikulua

[Langileei](#) edo beren ordezkariari, dagozkien mailetan, [informazioa eta kontsulta](#) ziurtatu beharko zaie behar adinako aurrerapenarekin, Zuzenbide komunitarioan eta Estatu kideetako legeria eta jardueratan aurreikusitako kasu eta baldintzetan.

31. artikulua

Langileek eta enpresariak, edo beren hurrenez hurreneko erakundeak, Zuzenbide komunitarioa eta Estatu kideetako eta erregioetako legeria eta jarduerak kontuan izanik, eskubidea dute dagozkien mailetan [hitzarmen kolektiboak negoziatu eta sinatzeko](#) eta, interes gatazkaren kasuan, beren interesak defendatzeko ekintza kolektiboak burutzeko eskubidea, greba barne.

32. artikulua

Pertsona orok du doako enplegu zerbitzu batean sartzeko eskubidea.

33. artikulua

Langile orok du bidegabeko irazpenaren aurkako [babesa](#) jasotzeko eskubidea, Zuzenbide komunitarioa eta Estatu kideetako legeria eta jarduerak kontuan izanik.

34. artikulua

1. Langile orok du bere osasuna, [segurtasuna eta duintasuna](#) errespetatzen dituzten baldintzetan lan egiteko eskubidea.
2. Langile orok du lanaldiaren gehienezko iraupena mugatzeko, eguneroko eta asteroko [atsedenaldiak](#) izateko eta urteroko ordaindutako [oporrak](#) izateko eskubidea.

35. artikulua

Debekatuta dago [haurren lana](#). Lanean onartzeko gutxieneko adina ez da derrigorrezko eskolatzea amaitzen deneko adina baino txikiagoa izango, gazteen aldeko xedapenei kalterik egin gabe eta salbuespen mugatuak salbu.

Lan egiteko onartutako gazteek beren adinera egokitutako lan baldintzak izan behar dituzte, eta babestuta egon beharko dute esplotazio ekonomikoaren aurrean edo beren segurtasun, osasun, garapen fisiko, psikiko, moral edo sozialarentzat kaltegarria izan daitekeen edota beren heziketa arriskuan jar dezakeen edozein lanen aurka.

36. artikulua

1. [Familiaren babesa](#) ziurtatzen da lege, ekonomia eta gizarte arloetan.
2. [Familia bizieta eta lanbide bizieta bateratu](#) ahal izateko, pertsona orok amatasunarekin erlazionatutako edozein irazpenen aurka babestuta egoteko eskubidea du, bai eta amatasunagatik ordaindutako baimena eta haur bat jaio edo adoptatzeagatik ahaide baimena lortzeko eskubidea ere.

37. artikulua

1. Federazio Europarrak [gizarte segurantzaren prestazioak](#) eta amatasunean, gaixotasunean, lan istripuetan, menpekotasunean, zahartzaroan eta antzeko kasuetan, edo lana galtzen denean, babesa ziurtatzen duten [gizarte zerbitzuak](#) eskuratzeko eskubidea aintzatesten eta errespetatzen du, Zuzenbide komunitarioak eta Estatu kideetako legeria eta jarduerak ezarritako modalitateen arabera.
2. Federazio Europarraren barruan legea betez bizi den eta lekualdatzen den pertsona orok gizarte segurantzaren prestazioak eta gizarte abantailak jasotzeko eskubidea du, Zuzenbide komunitarioan eta Estatu kideetako legeria eta jardueren arabera.
3. Gizarte bazterketaren eta pobreziaaren aurka borrokatzeko, Federazio Europarrak [gizarte laguntza eta etxebizitza laguntza jasotzeko eskubidea](#) aintzatesten eta errespetatzen du, baliabide nahikoak ez dituzten guztiei bizieta duina ziurtatzeko, Zuzenbide komunitarioak eta Estatu kideetako legeria eta jarduerak ezarritako modalitateen arabera.

38. artikulua

Pertsona orok du [prebentzio sanitariorako](#) eta [atentzio sanitarioa](#) jasotzeko eskubidea, Zuzenbide komunitarioak eta Estatu kideetako legeria eta jarduerak ezarritako baldintzetan. Federazio Europarraren politika eta ekintza guztiak definitu eta burutzerakoan, giza osasunaren babes maila handia ziurtatuko da.

39. artikulua

Federazio Europarrak [ekonomia interes orokorreko zerbitzuetarako](#) sarbidea aintzatesten eta errespetatzen du, Estatu kideetako legeria eta jarduerak xedatutakoari jarraiki eta Konstituzio hau kontuan izanik, Federazio Europarreko [gizarte eta lurralde kohesioa](#) bultzatzeko.

40. artikulua

Federazio Europarraren politikek, [garapen jasangarriaren](#) printzipioa kontuan izanik, [ingurumenaren](#) babes maila handia eta haren kalitatearen hobekuntza barne hartuko eta ziurtatuko dituzte.

41. artikulua

Federazio Europarraren politikek [kontsumitzaileen babes](#) maila handia ziurtatuko dute.

5. Saila Justizia

(Gutuneko 47-50 artikulua)

42. artikulua

Federazio Europarreko Zuzenbideak ziurtatzen dituen eskubide eta askatasunak bortxaturik ikusi dituen pertsona orok [babes judizial eraginkorra](#) izateko eskubidea du, artikulua honetan ezarritako baldintzak errespetatuz.

Pertsona orok du bere kausa legeak aurrez finkaturiko [arrazoizko epe baten barruan epaile independente eta inpartzial batek](#) ekitatiboki eta publikoki entzuteko eskubidea. Pertsona orok du aholkua jasotzeko eta defendatua eta ordezkatua izateko eskubidea.

Behar adina baliabiderik ez dutenei [doako laguntza juridikoa](#) eskainiko zaie, betiere laguntza hori justiziaren aurrean eraginkortasunez aurkeztuko dela ziurtatzeko beharrezkoa denean.

43. artikulua

1. Akusatu oro [errugabetzat hartzen da](#) bere erruduntasuna legez frogatzen eta aitortzen den arte.
2. Akusatu orori defentsaren eskubideak errespetatuko direla ziurtatzen zaio.

44. artikulua

1. Inor ere ez da kondenatuko, burutu duen unean Estatu kideko Zuzenbidearen edo nazioarteko Zuzenbidearen arabera arau haustea ez zen ekintza edo omisio batengatik. Era berean, ezin da arau haustea burutu zen unean aplikatu beharrezkoa baino [zigor larriagorik](#) ezarri. Arau haustea burutu ondoren legeak zigor arinagoa ezartzen badu, azken hori aplikatu beharko da.
2. Artikulu honek ez ditu burutu zen unean nazio guztiak aintzatetsitako printzipio orokorren arabera delitua zen ekintza edo omisio baten errudun zen pertsonaren epaiketa eta zigorra eragotziko.
3. [Zigorren indarra](#) ez da arau haustearekiko neurritz kanpokoa izango.

45. artikulua

Inor ezin da akusatua edo zigor bidez kondenatua izan, baldin eta lehendik arau hauste beragatik legearen araberrako [epai irmo](#) baten bidez Federazio Europarrean absolbitu edo kondenatu badute.

6. Saila Arau horizontalak

46. artikulua

(Gutuneko 51. artikulua, aldatuta)

1. Kapitulu honetako xedapenak Federazio Europarreko erakunde eta organo guztiei zuzenduta daude, eta Estatu kideetako erakunde, organo eta botere publiko guztiei. Pertsona fisiko eta juridiko guztiei ere zuzentzen zaizkie. Hauek, beren ekintza orotan, funtsezko eskubideak errespetatu beharko dituzte.
2. Konstituzio honetan aurreikusitako funtsezko eskubideek ez dituzte Federazio Europarraren, Estatu kideen eta hauen baitan dauden erregioen arteko [eskuduntzen banaketa](#) finkatzen zein aldatzen.

47. artikulua

(Gutuneko 52. artikulua, baina 2. paragrafoa kenduta)

1. Kapitulu honek aintzatesten dituen eskubide eta askatasunen gauzatzearen edozein mugapen legez ezarri beharko da eta eskubide eta askatasun horien [edukiaren funtsa errespetatu](#) beharko du. Mugapenak sartu ahal izango dira, proportzionaltasun printzipioa errespetatuz, beharrezkoak direnean eta Federazio Europarrak aintzatetsitako interes orokorreko helburuei edo gainontzekoen eskubide eta askatasunak babestu beharrari erantzuten dietenean bakarrik.
2. Kapitulu honek [Giza Eskubideak eta Funtsezko Askatasunak Babesteko Europako Hitzarmenak](#) ziurtatzen dituen eskubideekin bat datozen eskubideak barne hartzen baditu, eskubide horien zentzua eta irismena berbera izango da. Xedapen honek ez du eragozten Federazio Europarreko Zuzenbideak babes zabalagoa eman ahal izateko aukera.

48. artikulua

(Gutuneko 53 eta 54. artikulua, bat eginda eta aldatuta)

Kapitulu honetako xedapenak ezin dira Federazio Europarreko Zuzenbideak, Nazioarteko Zuzenbideak eta Federazioa edo Estatu kideak sinaturiko nazioarteko hitzarmenek, eta bereziki Giza Eskubideak eta Funtsezko Askatasunak Babesteko Europako Hitzarmenak, eta Estatu kideetako konstituzioek, beren hurrenez hurrenko aplikazio eremuetan, aintzatesten dituzten giza eskubideak [mugatzeko edo kaltetzeko](#) moduan interpretatu.

49. artikulua

Estatu kideek Konstituzio honek aurreikusten duen [babesa](#) baino handiagoa eman diezaiekete funtsezko eskubideei.

50. artikulua

Estatu kideren batek kapitulu honetan aintzatetsitako funtsezko eskubideren bat [serioski eta etengabe bortxatzen](#) baldin badu, edo bortxatzearekin mehatxatzen badu, Konstituzio honen arabera Estatu kide horri dagozkion eskubideak, bozkatzeko eskubideak barne, [eseki](#) ahal izango dira, Konstituzio honetan eta bere eranskinetan aurreikusten diren xedapenen arabera.

3. KAPITULUA

Hiritartasun Europarra

(Xedapen hauek Gutuneko xedapenetan eta Europako Erkidegoa Eratzeko Itunean oinarritzen dira)

51. artikulua

(EEEIko 17. artikulua)

[Hiritartasun europarra](#) sortu da. Estatu kideren bateko hiritartasuna daukan pertsona fisiko oro izango da hiritar europar. Hiritartasun europarra Estatuko hiritartasunaren osagarria izango da, eta ez ordezkotzko.

Hiritar europarrak Konstituzio honetan aurreikusten diren eskubideen titular eta betebeharren menpeko dira.

52. artikulua

Hiritar europar orok Federazio Europarreko lurraldean aske [ibili eta bizitzeko eskubidea](#) du.

53. artikulua

Hiritar europar orok, bera bizi den Estatu kidean bertako hiritar izan ez arren, bizi den [Estatu kideko udal hauteskundeetan, erregionaletan, estataletan eta europarretan hautesle eta hautagai](#) izateko eskubidea dauka, Estatu horretako hiritarren baldintza berberetan. Bozkatzeko eskubidea Estatu kide batean gauzatuz gero, ezin izango da eskubide hori Federazioko beste Estatu batean berriz gauzatu.

54. artikulua

(EEEIko 20. artikulua)

Hiritar europar orok, bera hiritar den Estatu kideak ordezkariarik ez daukan beste hirugarren herrialderen baten lurraldean, Federazioko edozein Estaturen [agintari diplomatiko eta kontsularren babes](#) har dezake, Estatu horretako hiritarren baldintza berberetan. Estatu kideek babes hori bermatzeko behar diren arauak ezarriko dituzte beren artean, eta komeni diren nazioarteko negoziazioei ekingo diete.

55. artikulua

(EEEIko 21. artikulua)

Hiritar europar orok, eta Federazio Europarrean bizi den pertsona fisiko orok, honako eskubideak ditu:

- Europako Parlamentuari [eskabidea](#) egiteko;
- [Arartekoarengana](#) jotzeko eta
- Federazio Europarreko edozein erakunde edo organismo ez-jurisdikzionalera Federazioko hizkuntza ofizialetako batean [idatziz jotzeko](#), eta erantzuna hizkuntza horretan bertan jasotzeko.

56. artikulua

Hiritar europar orok du Europako Parlamentuaren, Erregioen Batzordearen, Ministroen Kontseiluaren eta Europako Batzordearen [agiritara jotzeko](#) eskubidea, segurtasun kontuengatik kontsultatu ezin diren isilpeko agiritara izan ezik.

II. TITULUA FEDERAZIO EUROPARRAREN EGITEKOAK

1. KAPITULUA Federazio Europarraren helburu estrategikoak

57. artikulua

Federazio Europarrak honako [helburu estrategikoak](#) izango ditu [bere lurraldean](#):

- jarduera ekonomikoen garapen harmoniatu, orekatu eta jasangarria bultzatzea,
- kalitatezko enplegua eta gizarte babes maila altua lortzea, eta baita lehiakortasun eta etekin ekonomikoen konbergentzia maila altuak ere,
- ingurumenaren babes eta kalitatea bermatzea,
- bizi maila eta kalitatea hobetzea,
- erregioen arteko kohesio ekonomiko eta soziala bultzatzea, eta baita erregioekiko eta pertsonarik ahulenekiko elkartasuna ere,

- askatasun, justizia eta segurtasun giro batean, hiritar europarrei babes maila altua eskaintzea.

58. artikulua

Federazio Europarrak honako [helburu estrategikoak](#) izango ditu [mundu mailan](#):

- Federazioaren balio bateratuak, funtsezko interesak, independentzia eta nazioarteko aktore gisa bere osotasuna babestea,
- Multipolaritatea errespetatu eta bultzatuko dituen nazioarteko bake eta segurtasuneko espazio bat sustatuz, Federazioaren segurtasuna indartzea,
- nazioarte mailan garapen jasangarriaren alde kooperatzea, bereziki munduan onurarik gutxieneko erregioen aldeko elkartasunari dagokionez,
- nazioarteko merkataritza askea sustatzea,
- nazioarteko lankidetzak sustatzea, ingurumenaren kalitatea mundu mailan lortzeko,
- bitarteko baketsuen bidez demokrazia eta legearen inperioa garatu eta sustatzea, eta baita giza eskubide eta funtsezko askatasunekiko errespetua ere, askatasun, segurtasun eta justiziazko espazio unibertsala lortzeko.

2. KAPITULUA Federazio Europarraren eskuduntzak

59. artikulua

Federazio Europarrak, Konstituzio honek eta bere eranskinek [esleitzen](#) dizkieten [eskuduntza eta botereak](#) izango ditu, eta bertan finkatutako mugen barruan jardungo du.

Federazio Europarraren eskuduntzak izango dira edo eskusiboak, edo Estatu kideekin eta hauek osatzen dituzten erregioekin elkarbanatuak, edota Estatu kideekin eta hauek osatzen dituzten erregioekin osagarriak.

Eskuduntza motak ez du tresna mota finkatzen.

60. artikulua

1. [Eskuduntza eskusiboak](#), Federazioari eta bere erakundeei erreserbatutako botereak dira. Federazioaren eskuduntza eskusibokoak diren gaietan, Estatu kideen eta beren erregioen eskuduntzak arau europarrak inplementatu eta exekutatzera mugatuko dira.
2. [Eskuduntza elkarbanatuak](#), Federazioko eta Estatu kideetako eta beren erregioetako erakundeek denborari eta gaiari dagokienez koordinatuta jardun dezaketen eskuduntzak dira.
3. [Eskuduntza osagarriak](#), hasiera batean Estatuaren edo erregioaren eskuduntzakoak diren gaiak izanik, gai horietan egiten diren ekintzak Federazioak babestu eta koordinatzen dituenak dira, europar mailan indartu eta koordinatzean eraginkorrago bihurtzen direla.

61. artikulua

1. Federazioaren edota Estatu kideen eta beren erregioen eskuduntza eskusiboak ez diren gaietan erakunde federalen eta estatal edo erregionalen ekintzak zehazteko irizpideak [subsidiarotasun, koherentzia eta proportzionaltasun](#) printzipioetan oinarrituko dira.
2. Subsidiarotasun printzipioari jarraiki, eskuduntza eskusibokoak ez diren arloetan, jarduerak [hiritar europarrendandik ahalik eta hurbilen](#) dauden mailan gauzatuko dira. Horrela, maila lokala nagusituko zaio maila erregionalari, erregionala estatalari, eta estatala federalari. Federazioak soilik jardungo du eremuari edo ondorioei begira modu [eraginkorrako](#) batean beteko badira jardueraren helburuak. Federazioak, jardutekotan, beharrezkoa den heinean bakarrik egingo du, eta betiere [proportzionaltasun](#) printzipioari jarraiki, gainerako maila administratiboek parte hartu ahal izatea sustatuz.
3. Eskuduntza berriak eta espresuki eskusibo edo elkarbanatu gisa esleitu ez direnak, eta betiere Europa mailan subsidiarotasun, koherentzia eta proportzionaltasun irizpideen arabera osatu ezin badira, Estatu kideen eta beren erregioen esku geldituko dira.
4. Baldin eta Federazio Europarraren helburuetako bat lortzeko Federazioaren ekintza bat [beharrezkoa](#) denean, eta Konstituzio honek ez baldin badu horren inguruan jarduteko

boteririk aurreikusi, Europako Parlamentuak, Estatu kideen Ganberak eta Botere Erregional eta Lokalen Ganberak dagozkion legeak onartuko dituzte, gehiengo absolutuz, Europako Batzordearen proposamenari helduz (EEEIko 308. artikulua).

62. artikulua

1. Europako Parlamentuak, Botere Erregional eta Lokalen Ganberak, Estatu kideen Ganberak eta Europako Batzordeak erakundearteko akordio bat hartuko dute subsidiariotasun printzipioa modu egoki eta [koherentean](#) aplikatuko dela ziurtatzeko.
2. Ekimen legegileei dagokienez, [Batzordeak](#) Federazioko Zuzenbidea transposatu, garatu eta exekutatzearaz arduratzen diren maila guztietako agintaritza legegileak [kontsultatuko](#) ditu.
3. Prozesu legegileko edozein unetan, parlamentu estatal eta erregionalek subsidiariotasun printzipioa errespetatzeari buruz daukaten [iritzia](#) eman ahal izango dute, eta Federazioko erakundeek kontuan hartu beharko dute iritzi hori.
4. Botere Erregional eta Lokalen Ganberak eta Estatu kideen Ganberak, beren kideen gehiengoz, [Batzordeari](#) eskatu ahal izango diote beren iritzian subsidiariotasun printzipioarekin bat ez datorren ekimen legegile bat [baztertu edo berrikustea](#), eta oinarrituta dagoen irizpen batean adierazi beharko dute beren ustez zein xedapen diren aipaturiko printzipio horren aurkakoak eskuduntza erregional edo estatalak inbaditzeagatik eta/edo maila europarrean ez izateagatik ez beharrezko, eta ezta eraginkorrago ere.

63. artikulua

Federazio Europarreko eta Estatu kideetako zein beren erregioetako erakundeek [elkarlanean](#) jardungo dute helburu bateratuak lortzeko, [leialtasun federalari](#) eutsiz. Konstituzio honetan finkaturiko betebeharrak, zeregin eta helburuak betetzeko beharrezko diren neurriak hartuko dituzte, eta ez dute betetze hori eragotz dezakeen neurririk hartuko.

64. artikulua

Federazioak Estatu kideen eta beren erregioen [autonomia instituzionala](#) errespetatuko du, eta baita beren egitura politiko eta administratiboak ere, eta horiekin guztiekin leialtasunez jardungo du. Era berean, Estatu kideetako prozesu konstitutiboak eta berrikuspen konstituzionalak errespetatuko ditu, baita Estatu kide berri baten sorreraren bidez barne zabaltze prozesu bat dakartenean ere, eta beraz Estatu kideak Federazioaren baitan daukan zama berrikusteko prozesu bat.

Federazioak errespetatu egingo ditu Estatu kideen arteko edota hauen eta eskuduntza legegileak dauzkaten erregioen arteko akordioak, edota erregio hauen artekoak, beren helburua [lankidetzaz berrindartua edo mugaz gaindiko lankidetzaz berezia](#) ezartzea denean. Horretarako, Konstituzio honetan aurreikusitako erakunde, prozedura eta mekanismoen baliatzea ahal izango dute¹.

¹ EEEIko 11. artikulua, EBiko 43 & 44 artikulua.

3. KAPITULUA

Federazio Europarraren jarduera eremuak

65. artikulua

Federazio Europarrak, bere helburu estrategikoak bete ahal izateko, bere [botere esklusiboetara](#) joz jardungo du honako arloetan:

1. Federazioaren jarduera esklusiboek [barne merkatu bakarra](#) lortzea izango dute helburu, eskuduntza murrizketarik gabe, non pertsonak (langileak, profesionalak edo enpresak) trabarik gabe finkatu ahal izango diren, lana beren konturako edo hirugarren baten konturako egin ahal izango duten, salgaiak, zerbitzuak eta kapitala joan-etorri askean ibiliko diren, eta joan-etorri askerako eragozpenak ezabatuko diren. Barne merkatuak aduana batasuna izango du, debekatuta egongo da salgaiak inportatzeko murrizketa mota guztiak, nekazaritza eta arrantza politika bateratuak izango ditu, zeharkako fiskalitate politika bateratua, eta merkataritza politika bateratua.
2. Askatasun, justizia eta segurtasunezko espazio bat sortzeari begira Federazio Europarrean pertsonen joan-etorria askea izateak eskatzen du [bisatu, asilo eta immigrazio](#) esparruan modu esklusiboan jardutea.
3. Federazioaren jarduera esklusiboek [diru politika](#) eta moneta europarraren (*euro*-aren) nazioarteko itzala arautuko dituzte, beren helburua prezioen egonkortasuna lortzea eta politika ekonomikoaren ildo nagusiak indartzea izanik.

66. artikulua

Federazio Europarrak, bere helburu estrategikoak lortzeko, eta Estatu kideekin eta beren erregioekin lankidetzan bere [botere elkarbanatuak](#) gauzatzuz, honako arloetan landuko ditu bere jarduera estrategikoak:

1. garraioen eta Europaz gaindiko sareak garatzeko politika bateratua diseinatzea,
2. ekonomiaren eta gizartearen kohesioa indartzea,
3. fiskalitate zuzeneko politika koordinatzea,
4. lehia askeko marko batean laguntza publiko eta erregionalen kontrolatzea,
5. erregioen desorekak zuzentzea,
6. garapen jasangarriari eta ingurumena babesteari buruzko politika,
7. diskriminazioaren aurkako gizarte politika,
8. kontsumitzaileen babesa,
9. lehiakortasun industrialari eta garapen teknologikoari buruzko politika,
10. ikerketari eta zientzia zein berrikuntzari buruzko politika,
11. energiari buruzko politika bateratua,
12. interes ekonomiko orokorreko zerbitzuak kontrolatzeko politika,
13. iruzurraren aurkako borrokarako, Federazioaren aurrekontuen interesei eta finantza interesei, eta fiskal europarraren funtzionamenduari buruzko politika,
14. segurtasun eta defentsari buruzko kanpo politika bateratua, krisien kudeaketa, gizabidezko laguntzarako eta bakea mantentzeko misioak barne,
15. garatzen laguntzeko eta pobreziaaren aurkako kanpo politika,
16. ingurumena babeseke kanpo politika,

67. artikulua

Federazio Europarrak, bere helburu estrategikoak lortzeko, eta Estatu kideen eta beren erregioen jarduerekin koordinatuta, bere [botere osagarriak](#) gauzatzuz, honako arloetan lankidetzan jardungo du, ekintza estrategikoak babestuz:

1. Estatu kideen eta beren erregioen politika ekonomikoa eta aurrekontu politika koordinatzea (bereziki, babes sozialeko sistemen jasangarritasuna),
2. jarduera estrategikoen finantzaketa, erregioen arteko lankidetzaren eta gizarte zein lurralde kohesioeko programa eta fondoek bidez,
3. enplegurako estrategia europarra, estrategia estatal eta erregionalak bultzatzuz,
4. hezkuntza eta lanbide heziketa sistemen kalitaterako eta bizitza guztian zehar ikasten jarraitu ahal izateko aukera bermatzeko estrategia europarra,
5. ezagutzaren gizarterako estrategia europarra, Estatu kideen eta beren erregioen politikak sustatuz eta babestuz,

6. gizarteratze, osasun politika eta pentsio politikak koordinatzea, Estatu kideen eta beren erregioen gizarte, osasun eta laguntza politikak babestuz,
7. gaztediari eta zahartze aktiboari buruzko estrategia europarra,
8. lankidetzak kulturalerako eta turismorako laguntza,
9. Estatu kideetan eta beren erregioetan kriminalitatearen aurka borrokatzeko politiken koordinazioa,
10. politika poliziala,
11. Espazio judizial europarra osatu eta modu egokian koordinatzea,
12. babes zibileko neurriak eta larrialdietarako laguntza fondoa,
13. jarduera osagarriak nazioarte mailan garatzea.

4. KAPITULUA Federazio Europarraren tresnak

68. artikulua

Federazio Europarrak, bere erakundeek onartutako lege, erregelamendu eta erabaki komunitarioen bidez gauzatuko ditu bere botere eskusibo eta elkarbanatuak, eta baita Federazioko erakundeek emandako eta Estatu kideek eta beren erregioek Justizia Auzitegiaren kontrolpean inplementaturiko direktiba komunitarioen bidez ere.

Federazio Europarreko Zuzenbidea edo [Zuzenbide komunitarioa](#) osatzen dute honako Konstituzioak, berari erantsitako Itunek eta hauei jarraiki onartutako tresnek, nazioarteko akordioek eta Zuzenbidearen printzipio orokorrek. Zuzenbide komunitarioak, Estatu kideetako ordenamendu juridiko guztien Zuzenbide komuna izanik, lehentasuna izango du Estatu kideetako barne Zuzenbideekiko, eta azken hauek Zuzenbide komunitarioarekin bat etorri interpretatuko dira,

[Lege komunitarioak](#) irismen orokorra izango du. Bete beharrekoa izango da bete alderdi guztietan, eta Estatu kide bakoitzean zuzenean aplikagarria. Legea, [erregelamendu](#) komunitarioen bidez garatu ahal izango da.

[Direktiba komunitarioak](#) emaitza jakin bat lortzera behartzen du Estatu kidea, baina Estatu kideetako eta beren erregioetako agintarien esku uzten ditu emaitza hori lortzeko modua eta metodoak.

[Erabaki komunitarioa](#), hartzaile guztiek bere puntu guztietan bete beharrekoa izango da.

[Nazioarteko akordioak](#) lotesleak izango dira beren puntu guztietan, eta zuzenean aplikatu ahal izango dira Estatu kide bakoitzean.

69. artikulua

Federazio Europarrak, bere egitekoak bete eta bere helburuak lortzeko, [baliabide propioen sistema](#) bat izango du. Hau osatuko dute aduana eskubide eta inportazio zergetatik lortutakoek, Banku Zentralen Europako Sistemaren sarrerek, zeharkako zergen ehuneko batek eta zerga ekologikoen ehuneko batek.

Aurrekontuarekin lotutako gaiak, Federazioaren urteroko Aurrekontuko gastu eta baliabideak, lege komunitario baten bidez finkatuko dira. Aurrekontu horrek orekatua izan beharko du. Federazioak ezin izango du izan ez defizitik eta ez zorrik.

70. artikulua

Federazio Europarraren koordinazio eta [zuzendaritza politiko](#) botereak Federazio Europarreko erakundeek gauzatuko dituzte, dauzkaten botereen arabera. Horretarako, gomendioak, ebazpenak, iritziak, irizpenak, direktizak, komunikazioak, marko programak, ekintza planak, liburu zuri edo orlegiak, eta kontsultarako beste agiriak eman ahal izango dituzte. Ez dira lotesleak izango.

[Koordinazioa](#) egin ahal izango da helburuak, direktziazak eta jarraitu zein ebaluatu ahal izango diren adierazleak finkatuz. Europako Batzordearen ekimen eta proposamenari jarraituz, Ministroen Kontseiluak, Europako Parlamentuarekin batera, eta, bere kasuan, Botere Erregional eta Lokalen Ganberarekin batera, Ekonomia eta Gizarte Lantaldea kontsultatu ostean, koordinazio prozesua abian jarri eta garatzeko baldintzak finkatuko ditu. Estatu kideek eta beren erregioek, beren eskuduntzen arabera, koordinazio prozesuarekin bat etorri inplementatuko dituzte beren politikak.

Estatu kideei eta beren erregioei zuzendutako [politika ekonomikoari eta enpleguari buruzko norabide orokorrak](#) Ministro Kontseiluak eta Europako Parlamentuak, biek batera, hartuko dituzte, Europako Batzordeak egindako proposamenari jarraiki, eta Botere Erregional eta Lokalen Ganbera, Ekonomia eta Gizarte Lantaldea, eta Europako Banku Zentrala kontsultatu ostean. Ekintza hauek, printzipioz, eragotzi egingo diete Estatu kideei beren kabuz jardun ahal izatea.

71. artikulua

[Kanpo politika eta segurtasun bateratuaren arloan](#), Kontseilu Europarrak eta Ministroen Kontseiluak, Europako Batzordeak egindako proposameneari jarraituz eta Europako Parlamentua kontsultatu ostean, estrategia bateratuak adostuko dituzte, eta ekintza zein jarrera bateratuak hartuko dituzte Estatu kideen eta Federazioaren interes bateratuak ukitzen direnean. Ekintza hauek, printzipioz, eragotzi egingo diete Estatu kideei beren kabuz jardun ahal izatea.

Federazio Europarrak eta Estatu kideek interes bateratu garrantzitsuak dituzten arloetan, [estrategia bateratuen](#) bidez finkatuko dituzte beren helburuak eta iraupena, eta Federazioak zein Estatu kideek ipini beharko dituzten bitartekoak.

[Ekintza bateratuak](#) egingo dira Federazioaren aldetik ekintza operatibo bat egitea beharrezkoa denean. Ekintza bateratuetan helburuak, irismena, iraupena eta bitartekoak zehaztuko dira.

[Jarrera bateratuek](#) Federazio Europarrak gai geografiko edo tematiko jakin bati buruz duen ikuspegia emango dute. Estatu kideek ahaleginak egingo dituzte beren politikak xedapen komunekin bat etortzeko.

III. TITULUA FEDERAZIO EUROPARREKO ERAKUNDEAK

1. KAPITULUA Xedapen orokorrak

72. artikulua

1. Kontseilu Europarrak, Europako Parlamentuak, Ministroen Kontseiluak edo Estatu kideen Ganberak, Botere Erregional eta Lokalen Ganberak, Europako Batzordeak, Justizia Auzitegiak eta Kontuen Auzitegiak Konstituzio honek eta berari erantsitako Itunak esleitzen dizkieten [eskuduntzen](#) muga barruan jardungo dute.
2. Europako Parlamentuak, Ministroen Kontseiluak eta Europako Batzordeak aholkuak emateko funtzioa duen [Ekonomia eta Gizarte Lantaldearen](#) laguntza izango dute.
3. Arartekoak Federazio Europarrak behar bezala jarduten ote duen ziurtatuko du.
4. Banku Zentralen Europako Sistemak ([BZES](#)), Europako Banku Zentralak ([EBZ](#)) eta Europako Inbertsioetarako Bankuak ([EIB](#)) Konstituzio honek eta honi erantsitako BZES, EBZ eta EIBren Itun eta Estatutuek esleitzen dizkieten muga barruan jardungo dute.
5. Federazioko erakunde eta organoen Estatutuak Konstituzio honi erantsitako protokoloetan daude. Federazio Europarreko erakunde eta organoek beren [barne erregelamenduak](#) finkatu eta argitara emango dituzte.

2. KAPITULUA **Federazio Europarreko presidentzia**

73. artikulua

[Kontseilu Europarraren](#) esku dago Federazio Europarraren presidentzia kolegiatua. Kontseilu Europarra osatzen dute Estatu kideetako Estatu buruek edo Gobernu buruek, Europako Parlamentuko presidentek, Botere Erregional eta Lokalen Ganberako presidentek, Europako Batzordeko presidentek, eta Kanpo Politikako goi ordezkariak.

Kontseilu Europarrak Federazioari garatzeko behar duen indar politikoa emango dio, eta, Federazioak dauzkan zeregin eta helburu estrategikoekin bat etorriz, bere ildo politiko nagusiak zehaztuko ditu. Bere kideen bi herenen gehiengoz hartuko ditu erabakiak.

Ministroen Kontseiluko presidentea izango da Kontseilu Europarreko presidente. Ministroen Kontseiluko idazkari nagusiak jardungo du Kontseilu Europarreko idazkari nagusi gisa.

3. KAPITULUA **Botere legegilea**

1. Saila *Europako Parlamentua*

74. artikulua

1. Europako Parlamentua [hiritar europarren ordezkariak](#) osatuko dute. Ordezkari hauek bost urteko eperako aukeratu dira, sufragio unibertsal zuzenez.
2. Europako Parlamentuko kideen kopuruak, orotara, ezin izango du **500** baino handiagoa izan.
3. Estatu kide bakoitzean aukeratuakorde ordezkarien kopurua honakoa izango da:
 - 1 milioitik behera biztanle dauzkaten Estatu kideak: 2
 - 1 milioi eta 2 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 3
 - 2 eta 4,5 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 5
 - 4,5 eta 9 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 8
 - 9 eta 13 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 11
 - 13 eta 17 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 13
 - 17 eta 23 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 17
 - 23 eta 30 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 23
 - 30 eta 40 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 30
 - 40 eta 50 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 35
 - 50 eta 65 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 40
 - 65 eta 100 milioi biztanle artean dauzkaten Estatu kideak: 50
 - 100 milioitik gora biztanle dauzkaten Estatu kideak: 55
4. Egitura lurraldetar deszentralizatua daukaten Estatu kideek barruti erregionalak ezarriko dituzte, hautaketa proportzionalaren sistema mantenduz. Muga bera daukaten Estatu kideek, komunean dauzkaten mugaz gaindiko barrutietarako erreserbatu ahal izango dituzte beren ordezkari batzuk. Horrek ez dio eragingo Estatu kide bakoitzean hauta daitekeen ordezkari kopuru orokorrari.

75. artikulua

1. Europako Parlamentuak egintza edo tresna komunitarioak sortzeko prozesuan parte hartuko du. Elkarrekin erabakitzeko prozeduretan gauzatuko ditu bere botereak.
2. Europako Parlamentuak ekimen legegile bat edo koordinaziorako ekimen bat aurkez dezala eskatu ahal izango dio Batzordeari.
3. Europako Parlamentuak Federazio Europarraren eskuduntzakoak diren gai guztietan ebazpen eta iritzi aholku emaileak eman ahal izango ditu.
4. Europako Parlamentuak [funtsezko eskubideak](#) eta [hiritartasun europarra](#) Federazioan nola inplementatzen diren aztertu eta gainbegiratu du.
5. Europako Parlamentuak exekuzio hutsekoak ez diren [nazioarteko akordioak](#) onartuko ditu, eta Federazio Europarreko kanpo politikako gaietan Ministroen Kontseiluak aholkua eskatuko dio.
6. Europako Parlamentuak Batzordearen eta Ministroen Kontseiluaren ekintza eta programak [kontrolatuko](#) ditu, bereziki Estatu kideen eta beren erregioen politiken koordinazioa.
7. Europako Parlamentuak, bere kideen bi hereneko gehiengoaz, [zentsura mozioa](#) aurkeztu ahal izango du Batzordearen ekintzen aurka. Mozioak aurrera egitekotan, Batzordeak dimititu egingo du.
8. Europako Parlamentuak, bere kideen gehiengo absolutuaz, zentsura mozioa aurkeztu ahal izango du [Batzordeko kide baten](#) ekintzen aurka. Mozioak aurrera egitekotan, kide horrek dimititu egingo du.
9. Europako Parlamentuak [ahozko zein idatzizko galderak](#) egin diezazkioke Batzordeari, eta baita ere Ministroen Kontseiluari, honek bere ahalmen exekutiboa gauzatzen duenean. Gainera, [Ikerketa eta Kexen Batzordea](#) sortuko du, hiritar europarrek eta Estatu kideetako zein beren erregioetako parlamentuek politika eta programa komunitarioei edota Federazioko, Estatu kideetako edo beren erregioetako administrazioek fondo komunitarioak erabiltzeari dagokionez dauzkaten kexak jasotzeko.
10. Europako Parlamentuak [Estatu kideetan dauden Parlamentu zentral zein erregional ezberdinen arteko lankidetzak](#) sustatu eta antolatuko du, urtero ospatuko den Konferentzia batean integrazio europarri lotutako gaiak aztertzeko. Konferentzia honek gomendioak luzatu ahal izango dizkie Federazioko erakundeei. Era berean, nazioarte mailan dauden beste batzar esanguratsuekin lankidetzak ere sustatuko du.

2. Saila *Ministroen Kontseilua*

76. artikulua

Ministroen Kontseilua ministro mailako ordezkariak osatuta egongo da, eta ordezkari hauek ordezkatzeko Estatu kideko Gobernuak konprometitzeko ahalmen orokor edota zehatza izango dute.

Presidentzia Estatu kide guztiek banan-banan eta txandaka beteko dute, sei hilabeteko aldietan. Presidentziak [Kontseiluko Idazkari Nagusiaren](#) laguntza jasoko du. Idazkari Nagusi hau Ministroen Kontseiluak berak izendatuko du, eta bi urtero berriro ahal izango da.

Kontseiluak gaien arabera antolatutako [batzorde edo delegazio ministerialen](#) laguntza jasoko du. Hauetan, Estatu kideko Gobernuak konprometitzeko ahalmena duten gobernu edota parlamentu estatal edo erregionalak kideek egon ahal izango dute.

Ministroen Kontseiluak ganbera legegile eta exekutibo federal gisa jardungo du kanpo politika eta defentsa, politika ekonomiko eta fiskal, eta barne segurtasunari buruzko politika gaietan.

Legegile bezala jarduten duenean, [Estatu kideen Ganbera](#) izena hartuko du, eta jendaurrean egingo ditu bere bilkurak. Estatu kideen eta biztanleen gehiengo bikoitzaz hartuko ditu erabakiak, eta abstentzioak funtzio konstruktiboa izango du.

77. artikulua

Estatu kideen Ganberak honako funtzioak izango ditu:

- Elkarrekin erabakitzeko prozeduretan, [egintza edo tresna](#) legegile edo finantzieroak finkatzea.
- eduki ekonomikoa duten nazioarteko akordioak onartzea,
- [Batzordea](#) lege komunitarioak erregelamenduz garatzeko edo delegatzen dizkion exekuziozko erabaki komunitario jakin batzuk hartzeko [habilitatzea](#),
- Estatu kideen eta beren erregioen politiken arteko [koordinazioa](#) sustatzea, koordinatzeko beharrezko diren tresnak finkatuz,
- [Batzordeari](#) helburu bateratuak lortzeko eta proposamen zein ekimen legegileak egiteko azterlanak egitea eskatzea.

3. Saila *Botere Erregional eta Lokalen Ganbera*

78. artikulua

Botere Erregional eta Lokalen Ganbera sortuko da. Bertan 250 ordezkari egongo dira, guztiak ere erregio konstituzionaletan edota [ahalmen legegilea](#) duten erregioetan banatuta dauden Estatuetakoko herriek eta Estatu kideetako udal, erregio, kanoi edo probintzietan aukeratutako kideak izanik.

Botere Erregional eta Lokalen Ganberaren barruan, Erregio Konstituzionalen Ganbera bat sortuko da, eta, bertan, II. Tituluko 3. Kapituluaren aipaturiko arloetan eskuduntza legegileak dauzkan [erregio bakoitzeko ordezkari bat](#) egongo da.

Botere Erregional eta Lokalen Ganberako kideen agintaldia bost urtekoa izango da.

79. artikulua

Botere Erregional eta Lokalen Ganberak Federazioko prozesu legegilean parte hartuko du.

Botere Erregional eta Lokalen Ganbera arduratuko da [subsidiariorotasun](#) printzipioak behar bezala funtzionatzeaz, leialtasun federalaren printzipioa behar bezala aplikatzeaz, gobernantza europarra egokia izateaz, eta administrazio ezberdinen arteko koordinazioa hiritarren interesen onerako eraginkorra izateaz. Justizia Auzitegiaren aurrean jarduteko legitimitata dago, bai subsidiariorotasun printzipioaren defentsan, bai eskuduntzen banaketa eta egikaritzari buruzko gatazketan.

Botere Erregional eta Lokalen Ganberari [aholkua eskatuko zaio](#) elkarrekin erabakitzekeo prozedura jarraituko duten Batzordearen ekimen legegileei buruz. Kasuotan bi hilabeteko epean eman beharko du bere irizpena, gehiengo sinplez, eta [ez da loteslea izango](#). Nolanahi ere, irizpen negatiboa emango balu, tresna onartzeko Estatuetakoko Ganberen bi hereneko gehiengo beharko da.

Botere Erregional eta Lokalen Ganberari [aholkua eskatuko zaio erregioek eskuduntza legegileak](#) dauzkaten arloetan koordinaziorako programa eta ekintzei buruz. Kasuotan bi hilabeteko epean eman beharko du bere irizpena, Erregio Konstituzionalen Ganberako kideen gehiengo absolutuz, eta [loteslea](#) izango da.

Botere Erregional eta Lokalen Ganberari [aholkua eskatuko zaio](#) Ministroen Kontseiluaren ekintzei buruz, honek [exekutibo gisa](#) jarduten duenean erregioek eskuduntza legegile eta administratiboak dauzkaten arloetan. Kasuotan hilabete bateko epean eman beharko du bere irizpena, gehiengo sinplez, eta ez da loteslea izango.

Botere Erregional eta Lokalen Ganberak, bere kideen gehiengo absolutuaz, [Batzordeari eskatu](#) ahal izango dio ekimen komunitario legegile edo politikoak aurkez ditzala, Federazioaren helburuak ziurtatzeko, batik bat kohesio lurraldetarrarekin, politika erregional europarrarekin eta mugaz gaindiko lankidetzarekin lotutako gaietan.

4. KAPITULUA BOTERE EXEKUTIBOA

1. Saila *Ministroen Kontseilua*

80. artikulua

1. Ministroen Kontseiluak, [kanpo politikan](#) exekutibo moduan jarduten duenean:

- Estrategia bateratuak finkatuko ditu,
- Estrategia bateratuak inplementatuko ditu, jarrera eta ekintza bateratuak finkatuz,
- Ekintza defentsibo edo interbentzio militar bateratuak erabaki eta antolatuko ditu,

- Implikazio juridikorik ez duten akordio politikoak egingo ditu,
- Goi Ordezkararen eta bere delegatuen jarduera koordinatuko du,
- Defentsa europarreko kuartel nagusia koordinatuko du. Honek planifikatzeko ahalmena izango du, eta Federazioan dauden gorputz multinazionalen aginte osoa gainbegiratuko ditu,
- Helburu bateratuak betetzeko asmoarekin, Batzordeari azterlanak egiteko eskatuko dio,
- Batzordeari kanpo politikan proposamenak egitea eskatuko dio.

Ministroen Kontseiluko presidenteak Kanpo Politikako Goi Ordezkarari eta Batzordeko presidenteordearen, eta Idazkari Nagusiaren laguntza izango du.

2. Ministroen Kontseiluak, [justizia eta barne arazo](#)en arloan exekutibo moduan jarduten duenean:
 - Europolen jarduerak kontrolatuko ditu,
 - Ekintza polizial bateratuak antolatuko ditu,
 - Helburu bateratuak betetzeko asmoarekin, Batzordeari azterlanak egiteko eskatuko dio,
 - Batzordeari segurtasun edo justiziako barne politikan proposamenak egitea eskatuko dio,
 - Zigor arloan lankidetzak judiziala bultzatuko du.

Ministroen Kontseiluko presidenteak Idazkari Nagusiaren eta askatasun, segurtasun eta justiziako espazio europarrak arduratzen den Batzordeko presidenteordearen laguntza izango du.

3. Ministroen Kontseiluak, [politika ekonomiko, sozial eta fiskalean](#) exekutibo moduan jarduten duenean:
 - Federazio Europarreko egoera ekonomikoak eskatzen dituen beharrezko neurriak hartzea proposatuko du,
 - Zailtasun larriak sortzean edo ezohiko inguruabarretan finantza laguntza emango du,
 - Politika Ekonomikoko Ildo Nagusiak finkatuko ditu,
 - Ganbio tipoen politikako ildo nagusiak finkatuko ditu,
 - Fiskalitate zuzeneko koordinazio eta harmonizazio progresiborako ekintzak aholkatuko ditu, fiskalitate zuzenean Estatuak edo, bere kasuan, erregioek dauzkaten eskuduntzen kontra jarri gabe.

Ministroen Kontseiluko presidenteak Idazkari Nagusiaren eta politika ekonomikoaz arduratzen den Batzordeko presidenteordearen laguntza izango du.

4. Ministroen Kontseiluak, bere ahalmen exekutiboaren bidez, Konstituzio honek eta honi erantsitako Itunek esleitzen dioten [izendatzeko](#) ahalmena gauzatu du.
5. Ministro Kontseiluak, bere idazkari nagusiaren bidez, [Kontseilu Europarraren gai zerrenda](#) prestatuko du Batzordeko presidenteari batera.

81. artikulua

Federazio Europarreko [Kanpo Politikako Goi Ordezkaria](#) Europako Batzordeko kanpo politikako presidenteorde ere izango da, eta bere kanpo eskuduntzetako gaietan Federazio Europarra ordezkatzeko ahalmena izango du. Batzordeko presidenteak izendatuko du Ministroen Kontseiluak aurkeztutako hirukote baten artean, eta Europako Parlamentuak emandako botoen gehiengo absolutuz berretsiko du bere postuan.

Kanpo Politikako Goi Ordezkaria [nazioarteko akordio](#)en [negoziazio](#)en buru izango da Federazioaren izenean, eta berea izango da Federazioko kanpo politika eta segurtasun bateratua inplementatzearen ardura.

Federazioak eginkizun zehatzetarako izendatu dituen [Goi Ordezkarien gorputz](#)aren jarduerak zuzendu eta koordinatuko ditu, Federazioaren estrategia, jarrera eta ekintza bateratuekin bat etorri.

Estatu kideetako gorputz diplomatikoak koordinatuko ditu II. Tituluko 3. Kapituluaren zehaztutako arloetan.

2. Saila *Europako Batzordea*

82. artikulua

Europako Batzordea gobernantza europarra egokia izateaz arduratuko da, Konstituzio honekin bat etorriz.

Europako Batzordea [presidente](#) batek zuzenduko du. Europako Parlamentuak aukeratuko du, Ministroen Kontseiluak proposaturiko hiru hautagaien artean.

Europako Batzordearen zuzendaritza politikoa bere presidentearen eta hiru presidenteordeen esku egongo da. Hiritar europarrek osatuko dute, hau da, gehienez ere [20 komisariok](#). Komisario hauek independenteak izango dira beren funtzioetan, eta ezin izango dute Estatu kideen aldetik inolako jarraibiderik jaso.

Batzordeak kolegiatuta jardungo du, eta bere erabakien erantzukizuna kolektiboa izango da. Komisarioak bost urtez egongo dira beren karguan, eta berriro egin ahal izango dute agintaldia.

Batzordeak, bere kideen gehiengo absolutuaz hartuko ditu erabakiak.

83. artikulua

Batzordeko presidentek [Estatu kide bakoitzak proposaturiko hirukote](#) batetik aukeratuko ditu komisarioak eta presidenteordeak, Kanpo Politikako Goi Ordezkaria izan ezik, Europako Parlamentuaren osaketa politikoa islatuz. Batzordearen erantzukizunak antolatu ahal izango ditu, karterak komisarioan artean banatu, eta komisarioak kargutik kendu eta beren ordezkariak beste batzuk izendatu, kanpo politikako presidenteordearen/Goi Ordezkariaren kasuan izan ezik.

Europako Batzordean honako hauek ere egongo dira: [kanpo politikaz arduratuko den presidenteorde bat](#), [Kanpo Politikako Goi Ordezkaria izango dena](#), [politika ekonomiko](#), sozial, finantziario eta fiskaleko presidenteorde bat, eta [barne segurtasun eta justiziako](#) politikako presidenteorde bat.

Lege bidez, Batzordearen menpe egongo diren [Agentzia Europarrak](#) sortu ahal izango dira. Beren naziokotasuneko komisarioak ez duten Estatu kideek lehentasuna izango dute Agentzia Europarretako presidenteordeak izendatzerakoan.

Europako Batzordea [Europako Parlamentuaren eta Ministroen Kontseiluaren onarpen botoen](#) menpe egongo da. Presidentek bere exekutiboaren konfigurazioa eta agintaldiak iraungo dituen bost urteetarako [Gobernantza Plana](#) defendatuko ditu. Atzera bota ahal izango da Europako Parlamentuko kideen bi herenen botoz, edota Estatu kideen eta beren biztanleen bi hereneko gehiengo bikoitzaz.

84. artikulua

Batzordeak, Konstituzio honen, berari erantsitako Itunen eta Zuzenbide komunitario guztiaren zaindari izanik, eta baita integrazio prozesuaren motor ere:

- [Ekimen legegileen](#) edo tresna legegile eta finantziarioen [ekimenerako eskubide eskusiboa](#) izango du,
- Federazio Europarraren aurrekontua exekutatu du, eta baliabide propioak jasotzen direla gainbegiratu,
- Lege europarrak [garatzeko erregelamenduak](#) onartu ditu, Estatu kideen Ganberak hori egiteko habilitatu duenean,
- [Nazioarteko akordioak](#) eta kanpo politikako tresna exekutiboaren ekimenerako eskubide eskusiboa izango du,
- [Koordinatzeko tresnen ekimenerako](#) eskubide eskusiboa izango du,

- Elkarrekin erabakitzeo prozesuaren bidez onartutako lege eta direktibak fidelki exekutatu dituzte,
- Konstituzio hau, berari erantsitako Itunak eta hauek garatzeko tresnak [betetzen direla](#) aztertuko du,
- Konstituzio honetan eta berari erantsitako Itunetan jasotako gaien inguruko gomendio eta irizpenak emango ditu,
- Agentzia Europarren lana [gainbegiratuko](#) du,
- Bere [Urteroko Gobernantza Plana](#) aurkeztuko du. Honako hau Europako Parlamentuan, Ministroen Kontseiluan eta Botere Erregional eta Lokalen Ganberan eztabaidatuko dute.

5. KAPITULUA **Botere judiziala**

85. artikulua

Botere Judizial komunitarioa osatuko dute Justizia Auzitegiak, Lehen Auzialdiko Auzitegiak eta gaien arabera espezializatuta dauden panel judizial batzuek.

[Justizia Auzitegia](#), Federazio Europarrean [Zuzenbidearen Inperioa](#) betearazteko erantzukizuna duen organo goren da, eta Zuzenbide komunitarioa interpretatu eta baliozko deklaratzeko.

[Lehen Auzialdiko Auzitegiak](#) partikularrek legegileak ez diren tresna juridikoen eta erakunde zein organo komunitarioek hartutako erabakien aurka tarteratutako errekurtsioak aztertuko ditu.

Gaien arabera espezializatutako [panel judizialen](#) talde batek gaiak aztertuko ditu, erantsitako itunek eta Justizia Auzitegiaren eta Lehen Auzialdiko Auzitegiaren Estatutuak eta prozedura arauak zehaztutako baldintzetan. Beren erabakien aurka, errekurtsio bat tarteratu ahal izango da Lehen Auzialdiko Auzitegiaren aurrean.

1. Saila *Justizia Auzitegia*

86. artikulua

Justizia Auzitegia [epaileek eta abokatu nagusiek](#) osatuko dute. Zeregin judizial gorenak betetzeko gaitasuna daukaten eta beren independentzia bermatuta daukaten profesionalen artean aukeratuko dira. Bederatzi urterako izendatuko dira, eta ezin izango dute beren agintaldia berritu. 9 epailez osatutako bilkuretan ebatziko dituzte auziak, edota 5 edo 3 epailez osatutako aretoetan. Salbuespen gisa, trszendentzia konstituzionala daukaten gaietan, epaile guztiek osatuko dute Osoko Bilkura.

Justizia Auzitegiko kideen kopurua, Federazioko Estatu kideen berbera izango da. Ministroen Kontseiluak izendatuko ditu bertako kideak. Hiru urtero berrituko dira, partzialki. Justizia Auzitegiko kideek hiru urteko eperako aukeratuko dute beren presidentea, behin bakarrik berritu ahal izango duela agintaldia.

Abokatu nagusien kopuruak ezin izango du Justizia Auzitegiko kideen laurdena baino handiagoa izan. Lotesle ez diren ondorioak aurkeztuko dituzte, eta Justizia Auzitegian eztabaidari ekingo diote bilkurei esleitutako gaietan, edota jurisprudentzia komunitarioarako berriak diren gaietan edo koherentzia handiagoa eskatzen dutenetan.

87. artikulua

Justizia Auzitegiak Batzordeak edo Estatu kide batek [Zuzenbide komunitarioa ez betetzeagatik](#) beste Estatu kide edo bere erregio bat edo batzuen aurka tarteratutako errekurtsioak aztertuko ditu. Justizia Auzitegiak Estatu kide ez-betetzaila kondenatzen badu, honek Justizia Auzitegiaren erabakia betetzeko beharrezko diren neurriak hartu beharko ditu. Ez-betetzen

jarraituko balu, Batzordeak errekurtsor berri bat tarteratu ahal izango du, zehapen bat proposatuz.

Justizia Auzitegiak Federazioko erakunde edo organoek eskuduntza gabezia, formazko funtsezko akatsak, Zuzenbide komunitarioaren urrapena edo boterearen desbideraketari dagokienez hartutako [maila orokorreko tresna juridikoen legezkotasun edo konstituzionaltasuna](#) kontrolatuko du. Errekurtsora tarteratu ahal izango dute Estatu kideek, Europako Parlamentuak, Ministroen Kontseiluak edota Europako Batzordeak, legezkotasun komunitarioaren defentsan, edota Botere Erregional eta Lokalen Ganberak edota afektaturiko erregioek, Ganberaren prerrogatibak inplikatur daudenean, edota errekurtsorearen objektua erregio afektaturaren eskuduntzak eta subsidiariotasun printzipioaren defentsa direnean.

Justizia Auzitegiak [erregelamendu eta erabakien legezkotasun edo konstituzionaltasuna](#) kontrolatuko du, eta, oro har, Federazioko erakunde edo organoek eskuduntza gabezia, formazko funtsezko akatsak, Zuzenbide komunitarioaren urrapena edo boterearen desbideraketari dagokienez hartutako maila indibidualako tresna juridikoena. Errekurtsora tarteratu ahal izango dute Estatu kideek, erakundeek eta partikularrek, zuzenean eta indibidualki afektatur badaude, edo interes zuzen bat daukatela frogatzen badute.

Justizia Auzitegia izango da Federazioko erakundeek partikularrei sortutako [kalteengatiko kalte-ordainen](#) inguruko auziak ezagutzeko eskuduna.

Justizia Auzitegiak eskuduntza izango du [epaiketa aurretik](#) ebazteko Konstituzio honen eta berari erantsitako Itunen interpretazioari buruz, eta Federazioko erakundeek eta Europako Banku Zentralak hartutako tresna juridikoen interpretazio eta baliozkotasunari buruz. Epaiketa aurreko kuestioa aurkeztu ahal izango du Zuzenbide komunitarioa aplikatu behar duen Estatu kideetako edozein organo jurisdikzionalak. Beren erabakien aurka errekurtsorik tarteratu ezin den goi organoek, epaiketa aurreko kuestioa planteatzeko betebeharra daukate.

Justizia Auzitegiak eskuduntza izango du tresna juridiko komunitarioak hartu baino lehen Estatu kideen arteko edo beren erregioen eta Federazioko erakundeen arteko, edo azken hauen arteko [eskuduntza banaketen](#) inguruko gatazkak ebazteko, edo subsidiariotasun printzipioaren aplikazioaren ingurukoak. Estatu kideak eta beren erregio konstituzionalak legitimatur egongo dira beren prerrogatibak Justizia Auzitegiaren aurrean defendatzeko.

2. Saila Lehen Auzialdiko Auzitegia

88. artikulua

Lehen Auzialdiko Auzitegia, Estatu kideak adina epailek osatuko dute. Lehen Auzialdiko Auzitegiaren jurisdikzioa eta Justizia Auzitegiaren aurreko errekurtsoren baldintzak, Justizia Auzitegiaren Estatutuan finkatuko dira.

Lehen Auzialdiko Auzitegiak erakunde edo organo komunitarioek emandako [egintza administratiboaren baliozkotasuna kontrolatuko du](#), tarteratzaileak direnean egintza horien hartzaileak edo egintza horiek zuzenean eta indibidualki afektatzen dituzten beste pertsona batzuk, edota Federazioko erakunde edo organoak, edota egintza horiek afektatzen dituzten Estatu kideak eta erregioak.

Lehen Auzialdiko Auzitegiak eskuduntza izango du Justizia Auzitegiari akordioen edo konbentzioen bidez esleitzen zaizkion gaietan.

Lehen Auzialdiko Auzitegiak [panel jurisdikzionalak](#) finkatu ahal izango ditu, funtzio publiko komunitarioa, sailkapen aduaneroa, marka komunitarioak edo Justizia Auzitegiaren Estatutuak esleitzen dizkion beste gaiak aztertzeko.

6. KAPITULUA Kontuen Auzitegia

89. artikulua

Kontuen Auzitegia osatuko dute Estatu kideetako edo beren erregioetako kontuen auzitegietan esperientzia handia duten 20 kidek, beren funtzioak betetzen independenteak izango direnak. Auzitegi honek Federazioko [sarrera eta gastuen kudeaketa eta exekuzioa zuzenak](#) izateaz arduratuko da, eta transakzioak erregularrak izateaz. Federazioaren eta bere erakunde, organo eta agentzien kontu eta aurrekontu guztiak auditatuko ditu.

Kontuen Auzitegia independentea izango da. Bere zeregin eta prerrogatibak bere barne erregelamenduan zehaztuko dira. Kontseiluak izendatuko ditu bere kideak, sei urteko eperako, eta berriitu egin ahal izango dute beren agintaldia.

7. KAPITULUA Ekonomia eta gizarte lantaldea

90. artikulua

Ekonomia eta Gizarte Lantaldea, legegile komunitarioak gizarte zibil europarrari kontsulta formala egingo diola ziurtatzen duen organoa da.

Ekonomia eta gizarteko sektore ezberdinetako 250 ordezkari osatuko dute; batez ere langileen, enplegatzaileen, ekonomia sozialaren, kontsumitzaileen, boluntarioen eta gobernuz kanpoko erakundeen ordezkariak.

Ekonomia eta Gizarte Lantaldeak [loteslea ez den txosten](#) bat emango du prozesu legegile komunitarioan eta koordinazio politikoko prozeduran, barne merkatuarekin, gizarte eta hezkuntza politikekin, garraio politikekin eta ingurumen politikekin lotutako arloetan. Politika ekonomikoaren ildo nagusiei buruzko irizpen espezifiko bat emango du, eta baita ere enplegurako estrategiei, bazterketaren aurkako borrokari, eta Informazioaren Gizartearekin lotutako gai guztiei buruz.

Bere ekimenez, irizpena eman ahal izango du bere iritzian garrantzitsuak diren eta kontsultatu ez zaizkion gaiei buruz.

Bere kideak Europako Parlamentuak izendatzen ditu, Ministroen Kontseiluaren proposamenari jarraiki, bost urteko eperako, eta [independienteak](#) izango dira beren zereginak gauzatzerakoan.

Federazioko Ekonomia eta Gizarte Lantaldeak Estatu kideetan eta beren erregioetan dauden pareko Batzorde aholku emaileekin [lankidetz](#)a sustatuko du, eta nazioarte mailan dauden antzeko organismoekin.

8. KAPITULUA Europako Arartekoa

91. artikulua

Europako Parlamentuak Ararteko bat izendatuko du, edozein hiritar europarrak edo Estatu kide batean bizi edo egoitza soziala duen edozein pertsona fisiko edo juridikok erakunde edo organo komunitarioen ustezko administrazio txarraren inguruan egindako erreklamazioak jasotzeko. Ezin izango da erreklamaziorik aurkeztu Justizia Auzitegiaren aurka, bere funtzio jurisdikzionala gauzatzearen inguruan.

Arartekoak errekurtsua tarteratu ahal izango du Justizia Auzitegiaren aurrean Federazio Europarreko erakunde, organo, Estatu kide edo erregio baten aurka, Konstituzio honetako I. Tituluko 2 eta 3. kapituluetan aurreikusitako eskubideren bat errespetatzen ez duela iruditzen zaionean.

Europako Arartekoa Estatu kideetako eta beren erregioetako arartekoekin koordinatuko da, Zuzenbide komunitarioaren aplikazioaren eta jardura administratiboak hiritarrengan duen eragina monitorizatzeko, eta gobernantza europarra hobetzeko gomendioak egingo ditu.

Lege europar batek arautuko ditu Arartekoaren funtzionamendua eta Estatu etako eta erregioetako arartekoen arteko koordinazioa.

9. KAPITULUA Batasuneko finantza organoak

92. artikulua

Banku Zentralen Europako Sistema (BZES) osatuko dute Europako Banku Zentralak eta Estatu kideetako Banku Zentraletako presidenteeak.

Europako Banku Zentraleko organo erabakitzaileek gobernatuko dute BZES.

BZESren zeregina, [prezioen egonkortasuna](#) mantentzea da. Horretarako, BZESk Federazioaren diru politika finkatu eta inplementatuko du, dibisa kanbioen eragiketak exekutatu ditu, Estatu kideen dibisen erreserba ofizialak kudeatuko ditu, eta ordainketa sistemak arin funtzionatzea sustatuko du.

93. artikulua

[EBZk euroa jaulkitzea](#) baimentzeko eskubide eskusiboa izango du. Gobernu kontseilu bat izango du, batzorde exekutiboa eta Estatu kideetako banku zentraletako gobernadoreen ordezkari bat bilduko dituena, eta baita ere gai ekonomikoez arduratzen den Batzordeko presidenteordea eta 25 milioi biztanletik gora dauzkaten edota Federazioaren BPGren %10 baino gehiago duten Estatu kideetako gobernadore zentralak.

Batzorde exekutiboa osatuko dute EBZko presidenteeak (Ministroen Kontseiluak Batzordearen proposamenari jarraiki izendatua), presidenteordeak eta lau kide gehiagok, hauen artean gai ekonomikoetarako Batzordeko presidenteordeak egon beharko duela.

Beren zeregin eta prerrogatibak betetzerakoan, ez EBZk, ez bere kideek, ez bere egiturak, ezin izango dute Estatu kideen ez beste inolako organoren jarraibiderik jaso.

94. artikulua

[Europako Inbertsioen Bankuak](#) (EIB) nortasun juridikoa izango du.

Estatu kideak izango dira EIBko kideak.

EIBk, Federazioaren interesen alde, barne merkatuaren garapen orekatu eta egonkorra sustatuko du, horretarako mailegu zein bermeak eman eta merkatuetara zein bere baliabideetara joz, irabazteko xederik gabe.

Atzeratuen dauden erregioen garapenerako, enpresak modernizatu edo birmoldatzeko, edo barne merkatua eta ezagutzan oinarritutako ekonomia ezartzen lagunduko duten jarduera berriak sortzeko proiektuak finantzatzen lagunduko du.

Inbertsiorako programak finantzatzen lagunduko du, Federazioaren egiturazko fondoek ekintzekin eta beste finantza tresna batzuekin batera.

IV. TITULUA ERABAKIAK HARTZEKO PROZEDURA

1. KAPITULUA Finantza tresnak

95. artikulua

1. Federazioaren finantza erregimena, 96. artikuluan aurreikusitako prozedura jarraituz onartuko den lege europar batean jasoko da.
2. Aurrekontu legeak urtero onartuko dira, aipaturiko legearen eta Konstituzio honetan zein berari erantsitako Itunetan jasotako xedapenen arabera.
3. [Federazio Europarraren aurrekontuak](#) orekatuta egon beharko du sarrera eta gastuei dagokienez, eta baliabide propioekin finantzatuko da oso-osorik. Batzordeak, Ministroen Kontseiluak edota Parlamentuak proposaturiko finantza neurri orok, baliabide propioen mugen barruan finantzatzeko modukoa izan beharko du.
4. Batzordeak sarrera eta gastuen aurreikuspena jasoko duen aurrekontuaren aurreproiektua prestatuko du. Horretarako, erakunde eta organo bakoitzaren aurrekontuaren aurreproiektuaren proposamenak jasoko ditu. Aurreproiektua, aurrekontua dagokion ekitaldiaren aurreko urteko irailaren 1ean aurkeztuko zaio Ministroen Kontseiluari.

Ministroen Kontseiluak, Batzordearekin koordinatuta, Aurrekontu proiektua prestatuko du, eta bere exekuzioaren aurreko urteko urriaren 5a baino lehen Europako Parlamentuari bidaliko dio.

Europako Parlamentuak, 45 eguneko epean, gehiengo absolutuz emendakin eta aldaketak proposatu ahal izango ditu. Aurrekontua onartu ere egin ahal izango du, gehiengo absolutuz, eta horrela behin betiko onartutzat joko da.

Ministroen Kontseiluak, 15 eguneko epean, Batzordearekin koordinatuta, bi hereneko gehiengoz atzera bota ahal izango ditu proposamenak, edota Parlamentuak egindako proposamenei jarraituz proiektua aldatu. Parlamentuak aurkeztutako emendakinak onartu, edota atzera botatzetik edo aldatzetik abstenitu ere egin ahal izango du, eta horrela Aurrekontua behin betiko onartuzat joko da.

Ministroen Kontseiluak, Parlamentuaren proposamenak atzera bota edo aldatzekotan, Europako Parlamentuari itzuliko dio proiektua. Honek, 15 eguneko epean, emandako botoen bi hereneko gehiengoz eta osatzen duten kideen gehiengoz, Ministroen Kontseiluak bere emendakinei egindako aldaketak onartu, emendatu edo atzera bota ahal izango ditu, eta aurrekontua behin betiko onartuko du. Salbuespen gisa, eta gehiengo horrekin berarekin, aurrekontu proiektua atzera bota eta berri bat egin dadila eskatu ahal izango du.

Aurrekontu ekitaldiari hasiera ematean aurrekontua oraindik bozkatu gabe balego, gastuak hilerok egin ahal izango dira aurreko ekitaldiko aurrekontuan zehaztutako kredituen hamabirenaren muga barruan.

2. KAPITULUA Tresna legegileak

96. artikulua

1. Lege europar batek garatuko du zein prozedura jarraituko den [lege eta direktiba](#) europarrak eta garatzeko erregelamenduak onartzeko, Konstituzio honen eta berari erantsitako Itunaren xedapenekin bat etorritik.

Batzordeak proposamen bat aurkeztuko die Europako Parlamentuari eta Estatuaren Ganberari, eta, subsidiariorotasun printzipioari edo eskuduntza legegile erregionalak dauden eskuduntza elkarbanatuei buruzko kasuetan, baita Botere Erregional eta Lokalen Ganberari ere. Dagokion kasuetan, Ekonomia eta Gizarte Lantaldeari proposamen honen berri emango zaio, eta 45 eguneko epean irizpen ez-lotesle bat emango du.

Europako Parlamentuak, bi hilabete epean, eta emandako botoen gehiengo absolutuaz, irizpen bat emango du, eta Estatuaren Ganberari bidaliko zaio. Irizpen horretan, Parlamentuak, bere kideen bi hereneko gehiengoz, proiektua atzera bota ahal izango du. Kasu horretan, proiektua baztertuzat joko da, eta Batzordeak proposamen berri bat aurkeztu ahal izango du. Emandako botoen gehiengo absolutuz, aldaketak edo emendakinak egiteko proposamenak aurkeztu ahal izango ditu.

Hilabete bateko epean, Estatuaren Ganberak posizionatu egin beharko du Parlamentuaren irizpenaren aurrean. Proposamenak gehiengo absolutuz onartu ahal izango ditu, edo Estatuaren eta biztanleen gehiengo bikoitzaz atzera bota.

Horrela emendaturiko proiektuak erregioen eskuduntzei, subsidiariorotasun printzipioari edota eskuduntzen banaketari buruzko zalantzak sortuko balitu, Botere Erregional eta Lokalen Ganberari bidaliko zaio, hilabete bateko epean irizpen bat eman dezan Erregio Konstituzionalen Ganbera modura. Honek proiektua atzera bota ahal izango du bere kideen bi hereneko gehiengoz; kasu honetan, Batzordeak, irizpen hori kontuan izanik, proposamen berri bat aurkeztu beharko du. Erregio Konstituzionalen Ganberak emendakinak aurkeztu ahal izango ditu, bere kideen gehiengo absolutuaz. Emendaturiko proiektua Estatuaren Ganberari bidaliko zaio, eta honek, hilabete bateko epean, Erregio Konstituzionalen Ganberaren irizpena atzera bota ahal izango du, edota Estatuaren eta biztanleen gehiengo bikoitzaz emendakin zehatzak atzera bota edo aldatu.

Estatuaren Ganberak Europako Parlamentuari bidaliko dio proiektua, eta honek hilabete bateko epean, aldatu egin ahal izango ditu Estatuaren Ganberak eta Erregio Konstituzionalen Ganberak sartutako emendakinak, emandako botoen bi hereneko gehiengoz.

Parlamentuak emendaturiko proiektua Estatuaren Ganberari itzuliko zaio, eta honek onartu egin ahal izango du bere botoen gehiengoz, edota atzera bota bere botoen eta biztanleen bi hereneko gehiengo bikoitzaz. Atzera botatzekotan, Batzordeak proposamen berri bat aurkeztu beharko du.

2. **Erabakiak** erakunde eskudunek beren barne erregelamenduen arabera hartuko dituzte, eta hartzaileei zuzenduko zaizkie.
3. **Erregelamenduak** Batzordeak onartuko ditu, Europako Parlamentuak eta Ministroen Kontseiluak delegatutako eskuduntzen mugen barruan.

3. KAPITULUA Koordinatzeko tresnak

97. artikulua

Estatu kideen eta beren erregioen politikak koordinatzeko tresnak hartzeko prozedura 96. artikuluan aurreikusitako prozedura jarraituz onartuko den lege europar batean garatuko da. Bertan, Botere Erregional eta Lokalen Ganberak hartuko du parte.

Koordinatzeko ekimena eta tresnaren aukeraketa Batzordearen esku egongo dira. Batzordeak jardun ahal izango du edo bere ekimenez, edo Kontseilu Europarrak, Europako Parlamentuak, Ministroen Kontseiluak edota Botere Erregional eta Lokalen Ganberak eskatuta.

Ministroen Kontseiluak, bi hilabeteko epean aldaketak sartu ahal izango ditu proposamenean gehiengo absolutuaz, edota proposamena gehiengo sinplez onartu.

Kasu horretan, proposamena Europako Parlamentuari bidaliko zaio, eta honek, hilabete bateko epean, aldatu egin ahal izango du emandako botoen bi hereneko gehiengoz.

Proposamena Botere Erregional eta Lokalen Ganberari bidaliko zaio, eta honek, hilabete bateko epean, atzera bota ahal izango du bere kideen bi hereneko gehiengoz, baldin eta iruditzen bazaio erregioen eskuduntzak urratu edo inbaditu direla, edota koordinazio prozesuan erregioak ez direla kontuan hartu. Botere Erregional eta Lokalen Ganberak aldaketak iradoki ahal izango ditu gehiengo absolutuz. Koordinatzeko tresnak ez badie erregioen eskuduntzei eragiten, loteslea ez den irizpena gehiengo sinplez emateko epea bi hilabetekoa izango da.

Ministroen Kontseiluak aldatu edo atzera bota ahal izango ditu Europako Parlamentuak eta Botere Erregional eta Lokalen Ganberak egindako proposamenak, bere botoen eta biztanleen gehiengo bikoitzaz.

V. TITULUA AZKEN XEDAPENAK

1. KAPITULUA Berrikuspena

98. artikulua

Europako Parlamentuak eta Ministroen Kontseiluak, beren botoen bi hereneko gehiengoz, Konstituzio hau edo berari erantsitako Itunak erreformatzeko beharra dagoela erabaki hartu ahal izango dute.

Kontseilu Europarrak Konstituzio honen edo berari erantsitako Itunen berrikuspen puntuala onartuko du. Horretarako, bere kideen eta Federazioko biztanleen bi hereneko gehiengoz hartuko ditu bere erabakiak.

Konstituzio honen erreforma garrantzitsu bati ekiteko, Konstituzio hau proposatzera eraman duen Europaren Etorkezunerako Konbentzioak erabili duen metodologia erabiliko da. Prozesu horretan, Botere Erregional eta Lokalen Ganberak ere parte hartuko du. Zalantza kasuan, Kontseilu Europarrak Justizia Auzitegiari bere iritzia eskatuko dio Konbentzio Europarra biltzeko deia egitearen beharraren inguruan.

2. KAPITULUA Eremua, nortasuna eta ofizialtasuna

99. artikulua

Konstituzio hau, Europar Batasuneko Estatu kideen bi herenek barne berrespenerako metodoak jarraituz berresten dutenean sartuko da indarrean.

Konstituzio hau indarrean sartzean errebokatu egingo da Europako Batasunaren Ituna, eta Federazio Europarrak nortasun juridikoa eskuratuko du.

Europako Erkidegoa Eratzeko Ituna eta Atomo Energiaren Europako Erkidegoa Eratzeko Ituna aldatu eta bateratu egingo dira, eta Konstituzio honi eranskin gisa txertatuko zaizkio. Europako Esparru Ekonomikoa ezartzen duen Ituna beharrezkoa den heinean aldatuko da, eta Konstituzio honi eranskin gisa txertatuko zaio.

Konstituzioa eta berari erantsitako Itunak epe zehaztugabe baterako onartzen dira.

Konstituzio honetan jasotakoa kontraesaten ez duen heinean, araudi komunitario guztiak indarrean jarraituko du.

Konstituzio hau Estatu kideetako eta beren erregioetako hizkuntza ofizial guztietan izango da ofizial.

Federazioaren hizkuntza ofizialak, Estatu kideetan ofizial diren hizkuntzak izango dira. Lege batek zehaztuko du zeintzuk izango diren Federazioko erakunde eta organoen lan hizkuntzak, eta hiritar europarrek zein hizkuntza eskubide izango dituzten erakunde edo organo horiekin harremanetan jartzean. Betiere, berdintasun printzipioa bermatu beharko da.

Konstituzio hau eta berari erantsitako itunak Estatu kide guztietan aplikatuko dira, eranskinean zehazten diren itsasoz haraindiko lurralde berezietan izan ezik.

3. KAPITULUA Geometria aldakorra

100. artikulua

Konstituzio honetan jasotako printzipioak errespetatzen dituen Estatu europar orok Federazio Europarrean sartzea eskatu ahal izango du, Kontseilu Europarrari eskari bat zuzenduz. Kontseilu Europarrak Europako Batzordeari bere iritzia eskatuko dio, eta honek txosten bat emango du. Eskariaren erantzuna Ministroen Kontseiluak eta Europako Parlamentuak elkarrekin erabakiko dute.

Konstituzio honek onartzen ditu barne zabalkunde prozesuak, Estatu kideetatik Estatu kide berriak sortzeko. Estatu kide berriek beren barne prozedura konstituzionalen arabera berrestu beharko dute Konstituzio hau.

Konstituzio hau berresten ez duten Europar Batasuneko Estatu kideak ez dira Federazio Europarreko kide izango. Europako Esparru Ekonomikoko kide izan ahal izango dute, dagokion Itunaren erreforman adierazitako baldintzetan.

ERANTSITAKO ITUNAK EDO BIGARREN ZATIA

1. Europako Ekonomia Erkidegoa eratzeko Ituna (Konstituzio hau kontuan hartzeko erreformatua, eta EB Ituneko Kanpo Politikari, Segurtasun Bateratuaren Politikari, Justiziari eta Barne Gaiei buruzko xedapenak barnebiltzen dituela, Konstituzioa kontuan hartzeko aldatu direnak, eta Atomo Energiaren Europako Erkidegoa sortzen duen Itunarekin bateratua).

Desagertu egin dira xedapen orokorrak, eta mantendu egin dira xedapen material guztiak: III. zatia.

IV. Zatia erreformatu egin beharko litzateke, eta Konstituzioari bere aplikazio lurraldetarrari buruzko Eranskin gisa txertatu.

V. Zatikoa II. titulua, finantza xedapenak jasotzen dituena, lege europar batera pasako litzateke.

Sail hau, Itun gehigarri baten bidez garatu beharrean, Konstituzioaren Bigarren Zatia izango litzateke, Prodi presidentearen zirriborro konstituzionalak proposaturiko Batasuneko Politiken bateratzea bezala.

2. Europako Esparru Ekonomikoa sortzen duen Ituna.

Protokolo gehigarriak

Instituzio eta organoen estatutuak